

Opiskeluhuoltosuunnitelma

esi- ja perusopetus

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
2	Yhteisöllinen opiskeluhoito	4
2.1	Opiskeluhoitoryhmät	5
2.1.1	Ohjausryhmä	5
2.1.2	Yksikkökohtainen ryhmä.....	5
2.1.3	Alueellinen opiskeluhoitoryhmä	7
3	Opiskeluhoiton tavoitteet ja toimenpiteet	7
3.1	Paikalliset painopisteet.....	7
4	Opiskeluhoitopalvelut	9
4.1	Opiskelijan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin	10
4.1.1	Yksilökohtainen moniammatillinen yhteistyö.....	11
4.2	Opiskeluhoiton järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä	12
4.3	Oppilaan koulupäivän aikaisen eritysruoakavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet	13
5	Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä	14
6	Yhteistyö kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa	17
7	Suunnitelman laatiminen ja osallisuus	18

1 Johdanto

Opiskeluhuollosta säädetään erillisellä lailla; laki oppilas- ja opiskelijahuollosta (1287/2013). Opetuksen järjestäjä laatii opiskeluhuoltosuunnitelman, joka sisältää sekä yleisesti määrättyjä että paikallisesti päätettyjä asioita. Opiskeluhuoltosuunnitelma pohjautuu opetushallituksen opetussuunnitelman perusteisiin. Järvenpään opiskeluhuoltosuunnitelma on laadittu yhteistyössä esi- ja perusopetuksen ammattilaisten kanssa. Lisäksi suunnitelman painopisteisiin on osallistettu oppilaita, huoltajia ja henkilöstöä.

Opiskeluhuoltosuunnitelmassa kuvataan Järvenpään esi- ja perusopetuksen opiskeluhuollon keskeiset toimintaperiaatteet ja toteuttamistavat.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon keskeiset periaatteet Järvenpäässä ovat:

2 Yhteisöllinen opiskeluhuolto

Yhteisöllinen opiskeluhuolto on tärkeä osa yksikön toimintakulttuuria. Yhteisöllisen opiskeluhuollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja ongelmien ennaltaehkäisyä. Yhteisöllinen opiskeluhuolto on osa oppimisen yksiköiden toimintakulttuuria ja opiskeluhyvinvointityötä. Sen avulla lisätään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Kaikkien opiskelijoiden kanssa työskentelevien on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä kotien ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä.

Yhteisöllinen opiskeluhuolto Järvenpäässä koostuu seuraavista asioista:

2.1 Opiskeluhoitoryhmät

Järvenpäässä opiskeluhoitoryhmät koostuvat kunnan ohjausryhmästä, yksikkökohtaisesta opiskeluhoitoryhmästä ja yksittäisen opiskelijan asioissa koottavasta yksilökohtaisesta opiskeluhoitoryhmästä. Keski-uudenmaan hyvinvointialueella toimii alueellinen opiskeluhoitoryhmä. Alueelliseen opiskeluhoitoryhmään kuuluu kaikki alueen opetuksen- ja koulutuksenjärjestäjät. Alueelliseen ryhmään Järvenpäästä on nimetty yksi (1) edustaja opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen hallinnosta.

2.1.1 Ohjausryhmä

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden ohjausryhmä toimii opiskeluhoollon ohjausryhmänä. Ohjausryhmän tehtävänä on kehittää koko kaupungin yhteisöllistä opiskeluhoolltoa sekä seurata ja arvioida toiminnan toteutumista. Toimijoina ryhmässä ovat palvelualuejohtaja, opetusjohtaja, kasvun- ja oppimisentuen päällikkö, varhaiskasvatusjohtaja, opetuksen ja kasvatuksen johtava asiantuntija, nuorisopalveluiden päällikkö ja hyvinvoinnin palvelualueen johtava asiantuntija. Kutsuttuna sosiaali- ja terveydenhuollon edustajat Keski-Uudenmaan Hyvinvointialueelta. Lisäksi ryhmään voidaan kutsua laajennettu kokoonpano yksityisten koulutusten järjestäjien edustajista tai muista ammattilaisista.

2.1.2 Yksikkökohtainen ryhmä

Jokaisessa yksikössä toimii yksikkökohtainen opiskeluhoitoryhmä. Koulun tiloissa järjestettävä esiopetus kuuluu kyseisen koulun opiskeluhoitoryhmään. Päiväkodin tiloissa järjestettävä esiopetus muodostaa oman yksikkökohtaisen opiskeluhoitoryhmän. Ryhmän kokoonpano riippuu yksikön koosta. Ryhmään kuuluu ainakin seuraavat henkilöt: rehtori/päiväkodin johtaja (ryhmän puheenjohtaja), opettajien edustus, opiskeluhoollon ammattilaiset, tarvittaessa muu henkilöstö esimerkiksi kouluvalmentaja.

Yksikkökohtaisen opiskeluhoitoryhmän tehtävänä on:

- Koko koulua koskevan yhteisöllisen hyvinvointityön sekä opiskeluhoitoryhmän oman työskentelyn koordinointi, suunnittelu, arviointi ja kehittäminen Järvenpään opiskeluhoitosuunnitelman mukaisesti
- Oppilaiden ja huoltajien osallistumisen mahdollistaminen opiskeluhoito- ja hyvinvointityöhön.
- Opiskeluhoollon vuosittaisten aikataulujen suunnittelu ja toimenpiteiden kirjaaminen lukuvuosisuunnitelmaan/ARSU:un.
- Opiskeluhoollosta tiedottaminen (yhteisöllinen opiskeluhoito, opiskeluhoollon palvelut)
- Seurata yksikön hyvinvointia ja tarvittavan tietopohjan kokoaminen ja hyödyntäminen: ilmapiiirikyselyt, kouluterveyskyselyt, oppilas- ja huoltajakyselyt sekä tulosten käsittely ja niistä tiedottaminen huoltajille sekä oppilaille. (kouluterveyskysely 2027, oppilaskysely 2026 ja 2028, huoltajakysely 2027)
- Oppimisympäristön kehittäminen (esim. myönteisen ryhmäytymisen tukeminen, tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen, työrauhan tukeminen)
- Poissaolotilastojen läpikäyminen vähintään syysloman ja talviloman jälkeen, kiusaamiseen, häirintään, väkivaltaan ja syrjimiseen liittyvien toimintamallien noudattaminen, perehdytys, tiedottaminen ja arviointi sekä kiusaamistilastojen läpikäynti säännöllisesti.
- Hyvinvointityö ja yhteistyön koordinointi koulun ulkopuolisten tahojen kanssa sekä lakisääteisten hyvinvointiin liittyvien muiden mahdollisten suunnitelmien laadinta

Opiskeluhoitoryhmässä ei käsitellä yksittäisen oppilaiden asioita. Pedagogiset asiat käsitellään tapauskohteisesti. Pedagogisten asioiden käsittelyyn osallistuu vain kyseisen opiskelijan asioiden kannalta oleelliset henkilöt.

Yksikkökohtaiset opiskeluhuoltoryhmän kokoontumiset suunnitellaan lukuvuoden alussa. Yksikkökohtainen opiskeluhuoltoryhmä kirjaa muistiota kokoontumisista ja suunnittelee yhteisöllisen opiskeluhuollon toiminnan lukuvuodeksi. Perusopetuksessa suunnitelma kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan ja esiopetuksessa ARSU:un. Toimenpiteitä voidaan tarkentaa lukuvuoden aikana ja tehdä väliarviointi. Toimenpiteitä arvioidaan viimeistään lukuvuoden lopussa.

Lukuvuoden aikana vähintään yhden (1) kerran kootaan laajennettu opiskeluhuoltoryhmä, johon kutsutaan mukaan huoltajaedustus, oppilasedustus ja verkostojen edustus.

2.1.3 Alueellinen opiskeluhuoltoryhmä

Alueellinen opiskeluhuoltoryhmä koostuu Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen edustajista ja alueen opetuksen ja koulutuksen järjestäjien edustajista. Alueella on oma alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma, joka ohjaa ryhmän työskentelyä. Alueellinen ryhmä kokoontuu neljästi vuodessa ja siellä on mukana yksi (1) Järvenpään opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen edustaja. Lukuvuonna 2026–2027 Järvenpää toimii ryhmän puheenjohtajana.

3 Opiskeluhuollon tavoitteet ja toimenpiteet

3.1 Paikalliset painopisteet

Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteutetaan kaikilla sen osa-alueilla. Lukuvuosina 2026–2027 ja 2027–2028 yksiköt painottavat opiskeluhuollon toimia erityisesti seuraaviin osa-alueisiin ja toteuttavat niihin liittyviä toimenpiteitä.

a. Turvallisuus ja kiusaamisemisen ehkäiseminen:

Tähän osa-alueeseen liittyy sosiaalisten taitojen tukeminen, yksinäisyyden ehkäisy, ryhmäytyminen, myönteisen ilmapiirin vahvistaminen, kiusaamiseen puuttuminen ja ennaltaehkäisy.

Yksikkö kuvaa:

- Mitä konkreettisia toimenpiteitä toteutetaan turvallisen ja yhteisöllisen toimintakulttuurin vahvistamiseksi.
- Miten opiskelijoiden osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja vertaissuhteita tuetaan.
- Millä tavoin ryhmäytymistä toteutetaan lukuvuoden aikana.
- Miten yksinäisyyttä tunnistetaan ja ehkäistään.
- Miten sosiaalisten taitojen harjoittelua tuetaan arjessa ja opetuksessa.
- Mitkä ovat yksikön toimintatavat kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi, selvittämiseksi ja seuraamiseksi sekä K-0 yhteistyön toteuttamiseksi

2. Mielenhyvinvoinnin vahvistaminen

Tähän osa-alueeseen liittyy tunnetaitojen vahvistaminen, vuorovaikutustaitojen kehittäminen, itsetuntemuksen vahvistaminen, vahvuuksien tunnistaminen, stressinhallinta sekä mielenterveyttä edistävät toimintatavat kuten liikunnallisen elämäntavan lisääminen.

Yksikkö kuvaa:

- Mitä toimenpiteitä toteutetaan oppilaiden mielenhyvinvoinnin edistämiseksi.
- Miten tunne- ja vuorovaikutustaitoja harjoitellaan osana arkea ja opetusta.
- Miten oppilaiden osallisuutta vahvistetaan.

- Miten mielenterveyteen liittyvää tietoisuutta lisätään ja miten opiskeluhoollon palvelut ovat käytössä
- Miten opiskelijoiden hyvinvoinnin tilaa seurataan ja arvioidaan.

4 Opiskeluhoolltopalvelut

Koulujen opiskeluhoolltopalveluihin kuuluvat kouluterveydenhoollto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. Järvenpään esi- ja perusopetuksen opiskeluhoolltopalveluista vastaa Keski-Uudenmaan hyvinvointialue.

Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhoollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta. Palveluilla edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden, heidän perheidensä ja muiden läheistensä kanssa. Lisäksi palveluilla tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä heidän sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksiaan.

Kouluterveydenhoollolla tarkoitetaan terveydenhoolltolain (1326/2010) 16 §:n mukaista kouluterveydenhoolltoa ja opiskeluterveydenhoollolla mainitun lain 17 §:n mukaista opiskeluterveydenhoolltoa. Koulu- ja opiskeluterveydenhoolltoa toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri. Terveydenhoolltolain (1326/2010, 15 §) mukaan lastenneuvolan tehtävänä on edistää alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia. Kouluterveydenhoollon tehtävänä on edistää ja ylläpitää oppilaiden terveyttä ja hyvinvointia yhteistyössä koulujen ja oppilaitosten henkilöstön ja vanhempien kanssa. Kouluterveydenhoolllossa työskentelevät kouluterveydenhoitajat ja koululääkärit. Määräaikaiset koko ikäluokkaa koskevat terveystarkastukset muodostavat kouluterveydenhoollon toiminnan rungon. Kouluterveydenhoitaja ja -lääkäri tapaavat oppilaita myös yksilöllisen tarpeen mukaisesti.

Lisätietoja palveluista löydät täältä:

[Opiskelu- ja kouluterveydenhoollto - Keusote](#)

Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta

Järvenpään perusopetuksen oppilasmäärä on 4303 oppilasta ja esiopetuksen oppilasmäärä on 421 oppilasta. Yhteensä esi- ja perusopetuksessa on 4 724 oppilasta. Kokonaistarpeen arvioinnissa huomioidaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1146/2021) mitoitukset. Mitoituksen mukaan on laskettu minimi henkilöstötarve henkilöstötyövuosina (htv). Esiopetusikäisten terveydenhuolto kuuluu neuvolapalveluihin.

Kuraattori	Psykologi	Terveydenhoitaja
7 htv	6 htv	9,6 htv

4.1 Opiskelijan ohjaaminen opiskeluhuoltopalveluihin

Kaikki esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opiskelijat ovat oikeutettuja oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisiin opiskeluhuollon palveluihin. Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. (Finlex, Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013)

Terveydenhoitajan työaika koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on järjestettävä siten, että opiskelija voi tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta. Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteys opiskeluterveydenhuoltoon. Hoidon tarpeen arviointi ja hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä terveydenhuoltolain 51 §:n mukaisesti. (Finlex, Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013)

Koulun työntekijän arvioidessa opiskelijan tarvitsevan opiskeluhuollon palveluita, tulee hänen olla viipymättä yhteydessä opiskeluhuollon terveydenhoitajaan, kuraattoriin tai psykologiin. Yhteydenotosta on annettava tieto opiskelijan huoltajalle tai lailliselle edustajalle, ellei opiskelijan toivomukset tätä estä ikä- ja kehitystaso huomioiden. Yksilökohtainen opiskeluhuolto voi käynnistyä opiskeluhuollon kuraattorin, psykologin tai terveydenhoitajan tukikäynneillä tai perustettavassa yksilökohtaisessa opiskeluhuoltoryhmässä (kts 4.1.1).

4.1.1 Yksilökohtainen moniammatillinen yhteistyö

Yksittäisen opiskelijan asiassa voidaan perustaa yksilökohtainen moniammatillinen opiskeluhuoltoryhmä. Ryhmän kokoonpano perustuu opiskelijan tai tarvittaessa huoltajan kirjalliseen suostumukseen. Asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja tai opiskelijan läheisiä. Yksilökohtaisessa moniammatillisessa opiskeluhuoltoryhmässä laaditaan opiskeluhuoltokertomus. Ryhmästä sovitaan vastuuhenkilö, joka kirjaa välttämättömät tiedot opiskeluhuollon järjestämiseksi opiskeluhuoltokertomukseen. Vastuuhenkilö tulee olla Järvenpään kaupungin työntekijä. Opiskeluhuoltokertomus kirjataan Wilma-järjestelmään/Paperinen lomake (esiopetus) joka tallennetaan Daisyyn. Opiskeluhuoltokertomuksen katseluoikeus on vain henkilöillä, joille on pyydetty oikeus tarkastella muistiota. Jos sivulliselle annetaan opiskeluhuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

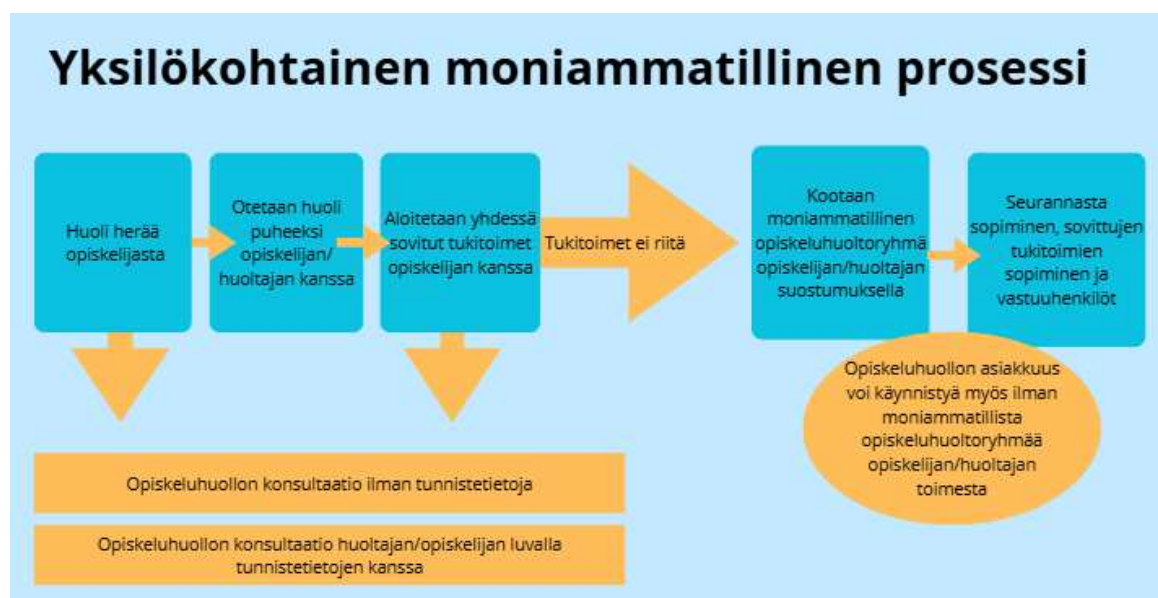
Opiskeluhuoltokertomukset muodostavat opiskeluhuoltorekisterin. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Opiskeluhuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä opiskelijaa taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä.

Opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä opiskelijan opettajalle,

rehtorille ja opetuksen järjestäjälle opiskelijan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot.

Jos opiskelija siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opetukseen tai koulutukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä opiskelijan tai tarvittaessa hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhuollon jatkuvuuden kannalta. Opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle tai lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä.

4.2 Opiskeluhuollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä perusopetuksessa

Perusopetuslain 36h§ mukaisesti opiskelijalle järjestetään mahdollisuus opiskelijan tarvitsemiin opiskeluhuollon palveluihin kurinpitotoimien yhteydessä. Kurinpitotoimissa kuten opetuksen epäämisen yhteydessä ja kirjallisen varoituksen antaessa opetuksen järjestäjä vastaa ohjauksesta opiskeluhuoltoon kurinpitotilanteissa perusopetuslain mukaisesti.

Opetuksen epäämisen yhteydessä oppilaalle järjestetään mahdollisuus keskustella kuraattorin tai psykologin kanssa. Lisäksi oppilaalle järjestetään muu hänen tarvitsema tuki epäämisen ajaksi ja oppilaan palatessa kouluun. Oppilaalle tehdään suunnitelman opetukseen palaamisen tueksi. Opiskeluhuollon palvelut ovat oppilaalle vapaaehtoisia.

4.3 Oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet

Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion ja lääkityksen järjestäminen hoidetaan Keski-Uudenmaan Hyvinvointialueen kouluterveydenhuollon, mahdollisen hoitokontaktin ja koulun henkilöstön sekä oppilaan ja huoltajien yhteistyönä.

Sairauden vaatima koulupäivän aikainen hoito suunnitellaan tapauskohtaisesti terveydenhuollon, koulun ja kodin kanssa. Koulussa annetaan lääkkeitä yksilöllisen suunnitelman mukaan tai vain erityistilanteissa. Lääkehoidon suunnitelma laaditaan lapsen ikä ja kehitystaso huomioon ottaen. Koulu tai esiopetus vastaa siitä, että koululla järjestetään kokoontuminen, jossa sovitaan lapsen lääkehoidon yksityiskohdista ja tehdään ”Lapsen lääkehoidon suunnitelma”. Lapsen lääkehoidon suunnitelmaan merkitään lapsen lääkehoidon suunnitelmasta vastaava työntekijä, joka huolehtii suunnitelman päivittämisestä ja suunnitelman toteuttamisesta arjessa yhteistyössä koulun/esiopetuksen muun henkilöstön kanssa. Rehtori/päiväkodin johtaja vastaa lääkehoitosuunnitelman juurruttamisesta oman yksikkönsä toimintaan sekä siitä, että yksikössä on käytettävissä riittävä tieto ja asiantuntemus sekä pistoshoidon luvan omaavia työntekijöitä. Rehtori/päiväkodin johtaja huolehtii, että tietoja lääkehoidosta käsitellään ammatillisesti ja salassapitovelvollisuutta noudattaen. Rehtori vastaa lapsen kasvatuksen ja opetuksen järjestämisen kannalta oleellisen tiedon siirtämisen organisoimisesta.

Järvenpään kouluissa ja esiopetuksessa ruokaileville oppilaille valmistetaan erityisruokavalion mukaista ruokaa, mikäli siihen on selvät lääketieteelliset syyt. Erityisruokavalion tarve tulee ilmoittaa erillisellä lomakkeella. Terveystieteiden ammattilaisen todistus vaaditaan lomakkeessa merkityissä ruokavalioissa. Linkki lomakkeeseen löytyy täältä: [ilmoitus-erityisruokavaliosta.pdf](#). Lomakkeet toimitetaan kouluun opettajalle/esiopetukseen omaan ryhmään.

5 Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus. Turvallisuuden varmistaminen edellyttää opetuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteistä valmistelua ja yhteisten toimintatapojen luomista koulujen kanssa. Kaikissa yksiköissä on turvallisuuskansio ja suunniteltu perehdytys turvallisuuteen.

Turvalliseen opiskeluympäristöön vaikutetaan yhteisöllisen opiskeluhoitojen keinoin. Tämä tarkoittaa toimintakulttuuria, jossa toteutetaan jatkuvaa ryhmäytymistä ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelua ryhmissä. Yksikössä noudatetaan järjestyssääntöjä, yhteisesti sovittuja sääntöjä ja ne käydään läpi koko yhteisön kanssa. Yksiköissä on käytössä toimintamallit kiusaamiseen puuttumiseen ja häirintää, uhka- ja vaaratilanteisiin ja poissaolojen puuttumiseen.

Kiusaamisen, väkivallan, häirinnän ja syrjimyksen ehkäisemisessä korostuvat erityisesti ennaltaehkäisy ja yhteisöllinen hyvinvointityö yksiköissä. Ennaltaehkäiseviä toimia koordinoi koulun opiskeluhoitoryhmä kouluhyvinvointiin liittyvistä ilmiöistä (kouluterveyskysely, ilmapiirikysely, oppilas- ja huoltajakyselyt, kiusaamistilastot ja poissaoloihin liittyvät tiedot). Koulu kirjaa toiminnot lukuvuosisuunnitelmaan ja

esiopetuksessa ARSU:un. Ennaltaehkäisyssä tärkeää on yhteistyö opetukseen sitomattomien henkilöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa kuten nuorisotyö, perhetalo Joutsikki, seurakunta ja opiskeluhuollon toimijat. Koulujen tukioppilas- ja kummitoiminta on keskeisiä toimia oppilaiden osallistamisessa kiusaamisen ehkäisemiseen.

Kiusaamisella tarkoitetaan systemaattista, tahallista ja toistuvaa samaan henkilöön tai ryhmään kohdistuvaa suoraa tai sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa sanallista tai fyysistä kielteistä toimintaa. Kiusaamiselle on ominaista kiusaajan ja kiusatun välinen voimasuhteiden epätasapaino. Yksittäiset riidat ja erimielisyydet eivät ole kiusaamista.

Jokaisessa järvenpäälaisessä koulussa ja esiopetusyksikössä on sitouduttu ennaltaehkäisemään kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa. Kiusaamista, väkivaltaista käytöstä tai häirintää ei hyväksytä. Kiusaamistilanteisiin puututaan aina perusopetuksen yhteisen [toimintamallin](#) mukaisesti ja tehdyt toimenpiteet dokumentoidaan sovitusti. Esiopetuksessa käytetään varhaiskasvatuksen toimintamallia.

Järvenpään perusopetuksen opetussuunnitelman arvojen mukaisesti, koulunkäynti perustuu positiiviseen ja kannustavaan palautteeseen, ryhmän kehityksen tukemiseen ja yhteishengen luomiseen. Jokainen yksilö on arvokas omana itsenään. Opetuksessa painotetaan erilaisuuden hyväksymistä. Oppilaille selvitetään kiusaamisen määritelmät sekä seuraukset etukäteen. Oppilaita ohjataan hyvään käytökseen ja vastuuntuntoon arkipäivän tilanteissa.

Järvenpää on mukana Reilusti yhdessä, turvaa toisista -hankkeessa, jota rahoittaa OPH (opetus ja kulttuuriministeriö). Hanke kehittää kiusaamisen ja väkivallan puuttumisen ja ennaltaehkäisyn keinoja vuosina 2025–2027. Kehittämistyön aikana kehitetään sujuvampaa toimintamallia kiusaamiseen puuttumiseen, yhteisöllisten ennaltaehkäisevien toimintojen käyttämiseen, henkilöstön, huoltajien ja oppilaiden osaamiseen sekä moniammatillisen yhteistyön vahvistamiseen.

Järvenpään esi- ja perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa osa kriiseihin varautumista on otettu huomioon pelastussuunnitelmassa.

Järvenpään perusopetuksen yksiköissä on yhteinen kriisisuunnitelma. Kriisisuunnitelma käydään lukuvuosittain läpi henkilöstön kanssa ja se säilytetään koululla henkilöstön saatavilla. Jokaisessa koulussa toimii koulun sisäinen kriisiryhmä. Kriisin kohdatessa rehtori vastaa tiedottamisesta yhdessä opetuspalveluiden hallinnon

kanssa, ellei tiedottamisesta vastaa jokin muu viranomaistaho. Uhka- ja vaaratilanteita harjoitellaan kouluilla säännöllisesti. Kaikissa kouluissa on turvallisuuvastaavat tukemassa koulun päivittäistä turvallisuustyötä.

Jokaisessa Järvenpään kaupungin peruskoulussa on koulukohtainen turvallisuuskansio, josta löytyvät ohjeet äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa toimimiseen. Rehtori vastaa kansion kokoamisesta ja säilyttämisestä sekä henkilökunnan perehdyttämisestä kansion sisältöön ja toimintavalmiuksien säännöllisestä harjoittelemisesta. Kouluyhteisön työntekijät sitoutuvat noudattamaan yhteisiä sääntöjä ja toimimaan ohjeiden mukaisesti.

Syrjintään liittyvä puuttuminen ja seuranta

Esi- ja perusopetuksen tavoitteena on tarjota kaikille oppilaille yhdenvertaiset mahdollisuudet oppia ja kehittyä turvallisessa, kannustavassa ja osallistavassa ympäristössä. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen on keskeinen osa kouluyhteisön toimintaa ja perusopetuksen arvoja. Jokaisella oppilaalla tulee olla mahdollisuus kasvaa omana itsenään ja saada tarvitsemansa tuki oppimiseen ja hyvinvointiin riippumatta sukupuolesta, taustasta, toimintakyvystä tai muista henkilökohtaisista ominaisuuksista.

Perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa on tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jonka tarkoituksena on tehdä arvio nykytilanteesta ja suunnitella kehittämistoimenpiteitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteiden mukaisesti.

Henkilöstön tulee viipymättä ilmoittaa tietoonsa tulleesta syrjinnästä niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle. Tarpeen vaatiessa opetushenkilöstö, muu henkilöstö tai rehtori tekee ilmoituksen syrjinnästä muille viranomaisille. Syrjinnästä, joka koskee oppilaan vapaa-aikaa tai kotioloja, on velvollisuus ilmoittaa poliisille ja myös lastensuojeluun, jos se täyttää rikoksen tunnusmerkit. Ilmoitus on tehtävä salassapitosäännösten estämättä. Oppilaiden välisessä syrjinnässä pyritään etsimään ratkaisuja keskustellen oppilaiden ja tarvittaessa huoltajien kanssa. Tärkeää on varhainen puuttuminen ja yhteistyö huoltajien kanssa.

6 Yhteistyö kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Koulujen ympäristön terveyteen ja turvallisuuteen liittyen tehdään tiivistä yhteistyötä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Kouluterveydenhuollon tehtävänä on kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta. Tehtävää toteutetaan tarkastamalla koulut kolmen vuoden välein (terveydenhuoltolaki 1326/2010).

Tarkastuksessa hyödynnetään kertynyttä tietoa ympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta sekä yhteisön hyvinvoinnista. Terveystarkastaja tuo tarkastukseen tiedot laajojen terveystarkastusten luokkayhteenvedoista. Tarkastustilaisuuteen osallistuu rehtorin kutsusta yksikön terveydenhoitaja, terveydensuojeluviranomainen, kiinteistön ylläpidosta vastaavan tahon edustus sekä oppilaiden ja opiskelijoiden edustus. Mukaan voidaan kutsua myös huoltajien, henkilöstön, työterveyshuollon sekä työsuojelun edustajat. Tarkastuksen jatkotoimille sovitaan vastuutahot ja aikataulut. Oppilaitoksen opiskeluhoolto- tai hyvinvointityöryhmän vastuulle kuuluvat erityisesti oppilaitosyhteisön hyvinvointiin liittyvät jatkotoimet. Jatkotoimien etenemistä seurataan oppilaitoksissa vuosittain osana yhteisöllisen opiskeluhoollon seurantaan opiskeluhooltoryhmässä. Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto varmistavat seurannan toteuttamisen sovitun aikataulun mukaisesti. Tarkastuksen ja seurannan tiedot, löydökset ja sovitut toimet dokumentoidaan tähän tarkoitukseen laadituille sähköisille lomakkeille. Ne kokoavat tarkastuksen sisällön yhteen oppilaitoksen näkökulmasta. Dokumentit jaetaan kaikille toimijoille. Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto huolehtii asiakirjojen arkistoinnista. (Keusoten ohjeistus)

Järvenpään perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kaikissa yksiköissä toimii turvallisuusvastaava. Toimintaa ohjaa vuosikello, jonka tarkoituksena on selkeyttää ja aikatauluttaa turvallisuuden ylläpitämiseen liittyviä tekijöitä.

Järvenpään kouluissa toteutetaan turvallisuuskävely vuosittain. Turvallisuuskävelyyn voi osallistua koulun kouluterveydenhoitaja, rehtori, turvallisuusvastaava, Mestaritoiminnan edustaja(kohteen), työsuojeluvaltuutettu, kohteen siivooja/laitoshoitaja, tarvittaessa liikennesuunnittelija tai muu asiantuntija sekä soveltuvin osin oppilasedustaja ja huoltajien edustaja.

7 Suunnitelman laatiminen ja osallisuus

Tämä suunnitelma on laadittu yhteistyössä opetuksen ja kasvatuksen henkilöstön kanssa sekä siihen on osallistettu oppilaita ja huoltajia. Huoltajille on lähetetty kysely alkuvuodesta 2026. Huoltajilta on kysytty toiveita opiskeluhuollon painopisteisiin ja yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen. Oppilaskunnan hallitukset osallistuivat vastaavaan työskentelyyn kevään 2026 aikana. Huoltajia vastasi kyselyyn 313 esi- ja perusopetuksesta. Oppilaskunnan hallituksia osallistui 8.

Kyselyn jälkeen tulokset esiteltiin päiväkodin johtajille ja rehtoreille sekä kasvun ja oppimisen tuen kehittämisryhmälle. Tuloksien jälkeen suunnitelman ehdotukset toimitettiin kommentoitavaksi yksiköihin. Näiden perusteella valikoitiin opiskeluhuollon painopisteet vuosille 2026–2028. Lisäksi kyselyn tuloksia hyödynnetään opiskeluhuollon kehittämisessä.

Yksiköt toteuttavat kodin ja koulun yhteistyötä ja osallistavat oppilaita ja huoltajia yksikön toimintaan. Laajennettu yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä toteutetaan vähintään kerran lukuvuoden aikana, johon kutsutaan mukaan oppilaita ja huoltajia. Laajennettu opiskeluhoitoryhmä voidaan toteuttaa myös esimerkiksi vanhempainyhdistyksen tai kerhon kokouksen yhteydessä tai muuten huoltajia osallistamalla.

LIITE 1: Päihdesuunnitelma